

Список використаних джерел:

1. Марина А.С., Пеценко М.В. Страховий ринок України в умовах війни. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. Випуск 5(05). С. 44-51.
2. Висоцька І. Б., Нагірна О. В. Сучасний стан страхового ринку України та його фінансова безпека: вісн: ЛДУВС. 2018. С. 28–38. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2585/1/2018-206.pdf>
3. Сидорчук І. П. Сучасний стан розвитку страхового ринку в Україні. *Економічні науки*. *Вісник ХНУ*. № 1. 2022. С. 130–133.
4. Наглядова статистика. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>.
5. Бондар Є.І. Фінансова безпека страхового ринку. *наук. вісн: ХДУ*. *Економічні науки*. № 27 (3), 2017. С. 11–13.
6. Мирончук В. М., Паночішин Ю. М., Оцінка рівня фінансової безпеки в Україні. *Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Випуск 13 (2), 2017. С. 31–34.
7. Сіренко Н. М., Мікуляк К. А. Страховий захист суб'єктів аграрного сектору в умовах ринкового середовища. *Фінанси, банківська система та страхування: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (02–03 березня 2020 р.)*. ДДАЕУ. Дніпро, 2020. С. 90–92.

Добровольська П. А.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Мікуляк К. А., асистент кафедри

фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

Кравченко В. М., менеджер по персоналу АТ «Ощадбанк»

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

В умовах сьогодення сучасні технології активно впроваджуються в усі сфери людського життя, змінюючи не лише економічні відносини між країнами, а й фінансові відносини. Практично всі держави поступово впроваджують концепцію «цифрової економіки», що ґрунтується на використанні комп'ютерних технологій, через її значні конкурентні переваги в інноваційному розвитку економічних систем різних рівнів [1].

Процес цифровізації поширюється в тому числі й на банківську галузь, що має ключове значення для ефективного функціонування будь-якої держави. Це зумовлено тим, що банківські установи взаємодіють із платіжною системою країни, виступають основним джерелом кредиту та забезпечують надійне зберігання фінансових ресурсів [1].

Цифровізація у банківській сфері передбачає сукупність нововведень у галузі економіки, управління та організації банківської діяльності, що пов'язані з впровадженням цифрових технологій. За умов зростаючої конкуренції цей процес сприяє збільшенню кількості клієнтів, ринкової частки банківських послуг, скороченню витрат, підвищенню фінансової стійкості та безпеки у банківській сфері [1].

Впровадження цифрових технологій у традиційний банківський сектор стає не лише необхідністю для збереження конкурентоспроможності на ринку, але й остаточним рішенням щодо запобігання його деградації. Ключовим фактором у досягненні успіху в цьому контексті є відповідність вимогам фінансової інклюзії, що передбачає розробку передумов для всеосяжної доступності та гнучкості банківських послуг. Таким чином, ефективна цифрова трансформація у банківському секторі повинна базуватися на трьох основних принципах, що стають новими викликами для банків у добу цифровізації, а саме: орієнтація на клієнта, відкритість до інновацій, організаційна гнучкість [2].

Ключову роль у процесі цифровізації банківської сфери відіграє Система електронних платежів Національного банку України (СЕП). Це офіційна державна банківська платіжна система, що забезпечує виконання міжбанківських розрахунків через відкриті в НБУ рахунки в режимі реального часу [3].

Система електронних платежів дає змогу проводити розрахунки в межах України між різними банками як у випадку виконання доручень від клієнтів банків, так і при зобов'язаннях між банками та іншими учасниками системи. 01 квітня 2023 року запрацювало нове покоління СЕП НБУ [6].

Перехід на нове покоління СЕП є важливою технологічною передумовою для майбутнього вітчизняної платіжної інфраструктури. Зокрема, враховуючи отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС, НБУ продовжує активно працювати над можливістю приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA) та реалізацією функціоналу миттєвих платежів у наступній версії СЕП-4.1 [6].

Нові ланки фінансової системи, відомі як FinTech компанії, також засновані на широкому використанні цифровізації при наданні фінансових послуг.

Ринок Fintech являє собою арену взаємодії технологічних компаній, які пропонують фінансові послуги, що характеризуються своєю простотою, гнучкістю, адаптивністю та доступністю для клієнтів у будь-який момент і в будь-якому місці. Термін «Fintech» часто використовується для опису стартапів, які впроваджують передові технології у фінансову сферу та роблять фінансові послуги ефективнішими та дешевшими [1].

У сегменті банківських послуг асортимент FinTech компаній включає платіжні послуги, такі як мобільні платежі, а також персональне кредитування (P2P), страхування, фінансові консультації тощо [2].

Значною перевагою FinTech компаній є те, що вони надають свої послуги за значно меншими цінами порівняно зі звичайними банками. Більше того, вони використовують інноваційні підходи до оцінки ризиків: від аналізу поведінки своїх клієнтів на основі соціальних мереж і до використання алгоритмів Machine Learning. Впровадження новітніх бізнес-моделей дозволяє цим

компаніям займатися фінансовою діяльністю, уникаючи при цьому обов'язкового виконання регуляторних вимог, що пред'являються банкам [2].

У контексті глобального процесу цифровізації популярність електронного документообігу стрімко зростає і він стає необхідною складовою для успішного функціонування банківської системи. Електронний документообіг сприяє спрощенню взаємодії з інформаційними ресурсами та допомагає зменшити часові затрати на вирішення завдань, пов'язаних із документообігом [4].

Згідно з Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг» «електронний документообіг – сукупність процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та у разі необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів» [5]. Система електронного документообігу забезпечує створення, обробку, погодження, перевірку, підписання, реєстрацію, аналіз та виконання документів [1].

Починаючи з 1 грудня 2016 року використовується Національна система електронної дистанційної ідентифікації фізичних осіб, більш відома як Система Bank ID. Основна мета цієї системи полягає в тому, щоб громадяни мали змогу отримувати зручний та безпечний доступ до державних, фінансових, комерційних та некомерційних послуг, які можуть надаватися дистанційно та вимагають ідентифікації [1].

Таким чином, сучасний стан справ у банківській системі вказує на те, що перехід до цифрової трансформації банківської системи є пріоритетним у найближчому майбутньому як для клієнтів, так і для банківських установ [2]. Тим часом фінансові організації, які не планують впроваджувати цифрові ініціативи, ризикують втратити свою конкурентоспроможність на ринку.

Список використаних джерел:

1. Король М. М., Парлаг С. В. Вплив цифровізації на банківську діяльність в Україні. *Економіка та держава*. 2020. Вип. 9/2020. С. 99-104.
2. Шелудько С. А., Браткевич П. П. Вплив цифровізації на банківський бізнес в Україні. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5(16) 2019. С. 334-339.
3. Гурняк Д. Система електронних платежів НБУ. *Інформаційне суспільство в умовах глобалізації*. 2020. С. 162-164.
4. Прокопець Л. В., Сторцун К. М., Чуса Г. І. Електронний документообіг в Україні. *Економіка та держава*. 2021. Вип. 5/2021. С. 87-91.
5. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. №851-IV ; станом на 01 серпня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
6. Запрацювало нове покоління СЕП – на базі стандарту ISO 20022 в цілодобовому режимі. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zapratsyuvало-nove-pokolinnya-sep-na-bazi-standartu-iso-20022-v-tsilodobovomu-rejimi>.